

THỜI LÝ VÀ HIỆN HỮU

Nguyễn Hữu Liêm

Ở vào mỗi giai đoạn lịch sử, nhân loại đều phải đặt lại những câu hỏi căn bản cho chính mình. Bản chất của những nghi vấn này chính là cấu trúc của các phạm trù khái niệm về chữ Thời và sự Hữu. Có phải căn tính cho sự Hữu là Thời? Đây là cái Lý của Thời? Trong tác phẩm triết học **Thời Lý và Hiện Hữu**, Nguyễn Hữu Liêm đưa ra một đề án siêu hình học để lý giải những tiên đề triết học trên nền tảng bản thể luận của chữ Thời.

Mở đầu, Nguyễn Hữu Liêm đưa ra những giả định suy lý về sự cấu thành của sự Hữu: tất cả chỉ là hiện thể của tính lý ngẫu nhiên, thuần xác suất và không có một căn tính hay cứu cánh tối hậu nào. Bản chất của sự Hữu chính là tính động của năng lực Trở Nên - mà trong tất cả sinh thể, năng lực Trở Nên này chính là ý lực Khát Sống và Chiến Thắng. Từ đó, Khát Sống và Chiến Thắng là hai phạm trù căn bản cho sự Hữu: Sự Thật phải bắt đầu bằng sự Hữu vốn được cấu thành từ Chiến Thắng. Quá trình chuyển hóa từ Chiến Thắng đến sự Hữu và sự Thật chính là tính Lý của chữ Thời. Trên khuôn thức Thời thể thì nguyên nhân phát xuất từ Tương Lai; do đó, khái niệm Nhân-Quả, theo ý nghĩa truyền thống, là một tiên đề nghịch-Thời.

Tất cả mọi thước đo giá trị cho sự Hữu đều phát xuất từ nội dung Khát Sống: Hiện Hữu, Ý Thức, Chân Lý, Lịch Sử, Tự Do chỉ là mức độ Khát Sống của sinh thể trong Thời Ý. Tiên đề triết học, tôn giáo hay giá trị nào làm suy giảm năng lực Khát Sống của nhân loại là đi ngược với năng ý của Thời - trong đó, truyền thống triết học và tôn giáo Á Châu, nhất là Ấn Độ, mà Phật Giáo là biểu trưng, mang tinh thần nghịch-Thời nặng nhất.

Trên căn bản suy luận đó, **Thời Lý và Hiện Hữu** đánh giá lại một số lớn những hệ thống triết học và tôn giáo quan trọng để cố gắng khai giải một góc cạnh mới cho suy tưởng. Khi nhìn lại con người và lịch sử Việt Nam, tác giả phân tích sử tính dân tộc trên hai phạm trù Khát Sống và Hư Không. Đối diện với những thảm họa mà Việt Nam đương đầu, chỉ có một điều duy nhất và đáng kể: sự suy thoái năng ý Khát Sống và Chiến Thắng của con người Việt Nam.

Đây là một công trình triết luận tích cực, chủ động, vượt thoát khỏi vòng lưới phủ định từ truyền thống siêu hình học của nhân loại - nhất là Phật Giáo. Tác giả vừa lý giải vừa đả phá truyền thống và lịch sử Việt Nam như chính tự tay xé mở trái tim mình để thấy được chính mình trong cảm thức rằng triết học khởi đi từ một tình yêu sâu thẳm, một niềm đau không cùng, một nỗi khổ tâm chông chênh về Hiện Hữu và sử tính - mà đã đến Thời điểm phải được giải hóa.

Sách dày 550 trang, khổ chữ nhỏ, bao gồm 12 chương. Giá 15 US dollars. Tìm mua ở các hiệu sách, hoặc liên lạc với nhà xuất bản Văn Nghệ, hay tập san TRIẾT, P.O. Box 730363, San Jose, CA 95173-0363. USA. (408) 223-8490.

Tác giả

Cao Xuân Hạo

Đặng Phùng Quân

Hoàng Thiệu Khang

Karl Jaspers

Lê Diên

Lý Khôi Việt

Nguyễn Hữu Liêm

Nguyễn Văn Trung

Nguyễn Vĩnh Đức

Như Hạnh

Phạm Trọng Luật

Phan Tấn Hùng

Phan Tấn Lộc

Qui Renzong

Thân Trọng Mẫn

Trần Đạo

Unabomber

Vũ Tiến Thủy